

SPRAWOZDANIE
z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Tomaszowie Mazowieckim w 2019 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Maz. zwane dalej „Centrum” w 2019 r. realizowało zadania w ramach czterech podstawowych obszarów swojej działalności: *pieczy zastępczej, pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych*. Realizowało także projekt „Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych” wspólnie z partnerami publicznymi i niepublicznymi, dofinansowywany z środków unijnych (Europejski Fundusz Społeczny), którego celem jest rozwój, podnoszenie poziomu i zwiększenie dostępności usług na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. Ponadto kontynuowało realizację programu specjalnego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - „Aktywny samorząd” ukierunkowanego na aktywizację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych.

1. Piecza zastępcza

Ogółem w pieczy zastępczej w **2019** roku przebywało **258** dzieci, w tym w rodzinnej pieczy **222**, a w instytucjonalnej **36**. Średnio miesięcznie w ciągu roku w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało ok. 200 dzieci, w placówkach 38. Dokładnie obrazują ten stan poniższe zestawienia i tabele sporządzone według danych na ostatni dzień roku.

1. 1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodziny zastępcze ogółem/ilość dzieci ogółem (stan na 31.12) - **120/171**

w tym:

rodziny spokrewnione - **76/105**

rodziny niezawodowe - **42/51**

rodziny zawodowe - **2/15**

oraz

rodzinne domy dziecka - **2/17**

Łączny koszt realizacji zadania - **2 433 925 zł.**

Do podstawowych zadań Centrum w odniesieniu do rodzinnej pieczy zastępczej należy, przede wszystkim, pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji, organizowanie szkoleń, realizowanie świadczeń pieniężnych, wizytowanie i nadzorowanie funkcjonowania, dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka i oceny rodziny zastępczej oraz występowanie z powództwem o alimenty na rzecz dzieci

Ponadto dodatkiem wychowawczym czyli tzw. rządowym programem „500+” Centrum obejmowało 201 dzieci, a programem „Dobry start” 212 dzieci

<i>Lata</i>	<i>Rodziny zastępcze – ilość rodzin/ilość dzieci (stan na 31.12)</i>	<i>Rodzinne domy dziecka – ilość domów/ilość dzieci (stan na dzień 31.12.)</i>	<i>Łącznie – ilość dzieci</i>
2015	137/198	1/8	206
2016	146/204	2/8	212
2017	134/194	2/15	209
2018	126/174	2/15	189
2019	120/171	2/17	188

1. 2. Instytucjonalna piecza zastępcza.

Instytucjonalną pieczę zastępczą tworzyły w powiecie tomaszowskim 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- 1) placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego i interwencyjnego - **14 miejsc (11/3),**
 - 2) 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego - **24 miejsca,**
- Łączny koszt realizacji zadania - 1 713 362 zł.**

Do podstawowych zadań Centrum w odniesieniu do instytucjonalnej pieczy zastępczej należy kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych, udział w dokonywaniu okresowej oceny sytuacji dziecka oraz występowanie z powództwem o alimenty. Ponadto Centrum sprawuje nadzór merytoryczny nad funkcjonowaniem tych zasobów oraz prowadzi obsługę organizacyjną, w tym finansowo-księgową i kadrową placówek typu rodzinnego.

Ponadto dodatkiem wychowawczym czyli tzw. rządowym programem „500+” oraz programem „Dobry start” Centrum obejmowało 33 dzieci

W połowie 2019 roku 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego zakńczyła działalność.

<i>Lata</i>	<i>Placówka socjalizacyjno-interwencyjna - ilość dzieci na dzień 31 grudnia</i>	<i>Placówki rodzinne – ilość dzieci na dzień 31 grudnia</i>	<i>Łącznie</i>
2015	15	33	48
2016	12	22	34
2017	13	21	34
2018	14	24	38
2019	14	19	33

Ponadto, w ubiegłym roku 5 dzieci (na koniec roku 3) przebywało w placówkach na terenie innych powiatów.

1. 3. Usamodzielnianie wychowanków.

W okresie objętym sprawozdaniem program usamodzielnienia realizowało 92 wychowanków opuszczających rodziny zastępcze oraz 26 placówki opiekuńczo-wychowawcze i 11 opuszczających placówki działające na podstawie innych przepisów. W ramach programu usamodzielnienia wychowankowie otrzymują świadczenie pieniężne na kontynuowanie nauki, jednorazowe świadczenie oraz pomoc rzeczową na tzw. zagospodarowanie się po opuszczeniu rodziny lub placówki. Mogą także liczyć na pomoc w uzyskaniu mieszkania i zatrudnienia.

Łączny koszt realizacji zadania - 767 335 zł.

W odniesieniu do usamodzielniania wychowanków Centrum nadzoruje realizację programu usamodzielnienia, ustala uprawnienia i realizuje świadczenia pieniężne i rzeczowe.

<i>Lata</i>	<i>Ilość wychowanków objętych programem usamodzielnienia</i>
2015	135
2016	132
2017	136
2018	139
2019	129

Od 2016 r. w powiecie tomaszowskim realizowany jest projekt „Przez studia do integracji” w ramach, którego wychowankowie kontynuujący naukę na poziomie wyższym otrzymują zwiększoną pomoc finansową. W roku sprawozdawczym w projekcie brało udział **20** wychowanków.

Od 2018. roku realizowany jest także kolejny projekt adresowany do wychowanków - „Przez mieszkanie chronione do integracji”. W ub. roku utworzone zostało kolejne (drugie) mieszkanie chronione z dwoma miejscami. Łącznie w 2019 roku z pobytu w mieszkaniach chronionych skorzystało 6 osób.

1. 4. Inne działania związane z pieczę zastępczą.

1. 4. 1. Placówki wsparcia dziennego

Powiat wspiera finansowo działalność dwóch placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, prowadzonych przez organizacje społeczne. W 2019 r. ze wsparcia skorzystały dwie placówki. Jedną, przeznaczoną dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych patologią społeczną, prowadzi Oddział Powiatowy TPD – dla 45 dzieci, a drugą, integracyjno-środowiskową, prowadzi Stowarzyszenie Rodzin Dzieci i Osób Niepełnosprawnych – dla 30 dzieci.

Kwota wydatkowanych przez powiat środków na ten cel w 2019 r. to 50 tys. zł.

Centrum jest odpowiedzialne za przeprowadzenie konkursu na realizację zadania oraz prawidłowe wykonanie zawartych przez powiat umów w tym przedmiocie.

1. 4. 2. Pozostałe działania Centrum:

- 1) zorganizowanie powiatowego święta rodzicielstwa zastępczego,
- 2) przeprowadziło **2** szkolenia dla rodzin zastępczych oraz kandydatów na rodziców zastępczych, w których wzięło udział łącznie **11** osób.
- 3) wspólna organizacja zabawy mikołajkowej dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
- 4) zorganizowanie spotkania profilaktyczno-informacyjnego na temat uzależnień oraz warsztaty z doradztwa zawodowego z wychowankami pieczy zastępczej – 14 wychowanków

2. Pomoc społeczna

2. 1. Domy pomocy społecznej

W powiecie tomaszowskim funkcjonują dwa domy pomocy społecznej. Jeden przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób w podeszłym

wieku, posiada 160 miejsc. Drugi dom pomocy społecznej przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku i liczy 120 miejsc.

Łączny koszt realizacji zadania - 12 214 435 zł.

Od 2016 r. wszystkie miejsca są wykorzystane.

W przypadku domów pomocy społecznej, zadaniem Centrum jest umieszczanie w nich skierowanych osób..

W okresie sprawozdawczym wydano 80 nowych decyzji w sprawie umieszczeniu osób w omawianych placówkach

2. 2. Środowiskowy dom samopomocy.

Środowiskowy dom samopomocy jest placówką dziennego pobytu przeznaczoną dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Posiada 30 miejsc i jest prowadzony jako zadanie administracji rządowej zlecone powiatowi, co oznacza, że finansowany jest w całości z budżetu państwa.

W porównaniu do lat ubiegłych sytuacja bez zmian.

Łączny koszt realizacji zadania - 718 641 zł.

Centrum kieruje osoby do ŚDS-u i ustala odpłatność za pobyt.

W okresie sprawozdawczym wydano 33 nowe decyzje o skierowaniu do tej placówki.

2. 3. Usamodzielnianie wychowanków

W ramach zadań z zakresu pomocy społecznej Centrum realizuje też program usamodzielniania wychowanków opuszczających placówki inne niż działające na podstawie przepisów o pieczy zastępczej (np. mow-y, mos-y). Zasady są jednakże identyczne jak przypadku wychowanków pieczy zastępczej. Dane dotyczące tej grupy zostały ujęte w części sprawozdania dotyczącej pieczy zastępczej.

2. 4. Inne działania związane z pomocą społeczną.

W ub. roku Centrum przeprowadziło szkolenie powiatowej kadry pomocy społecznej, którego tematem były problemy związane z pracą z trudnym klientem. W szkoleniu udział wzięło 15 osób.

3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Na realizację zadań w tym obszarze składa się prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej oraz realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych.

3. 1. Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Ośrodek wchodzi w skład struktury organizacyjnej Centrum. W kosztach jego działalności partycypuje powiat oraz wszystkie gminy z terenu powiatu. W ubiegłym roku z usług OIK 2504 razy korzystali mieszkańcy powiatu. Korzystający najczęściej poszukiwali pomocy psychologicznej i prawnej. Dostępne jest także poradnictwo pedagogiczne i socjalne. Ponadto Ośrodek zapewnił krótkoterminowe schronienie 4

osobom (dwie kobiety i dwoje dzieci) – ofiarom przemocy domowej. Prawie 84% korzystających to mieszkańcy miasta.

Łączny koszt realizacji zadania. – **90 310 zł.**

<i>Lata</i>	<i>Ilość osób korzystających z usług świadczonych przez OIK</i>
2015	2931
2016	2913
2017	2703
2018	2609
2019	2508

3. 2. Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Program realizowany był w okresie od czerwca do listopada. Udział wzięło 5 osób, w tym 2 kobiety.

Koszt realizowania zadania wyniósł – **4 228 zł.**

Przeprowadzono także 5 akcji informacyjnych na temat skutków stosowania przemocy w relacjach rodzinnych i pozarodzinnych, w szkołach na terenie powiatu.

4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

4.1. Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych:

4.1.1. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej - z dofinansowania skorzystało **45 osób na kwotę 203 617 zł.**

4.1.2. Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się – zawarto **2 umowy na kwotę 3 440 zł.**

4.1.3. Dofinansowanie likwidacji barier technicznych – zawarto **2 umowy na kwotę 22 400 zł.**

Łączny koszt realizacji zadania – **229 457 zł.**

W przypadku tego zadania występuje niedobór środków i jest ono realizowane z opóźnieniem

W ramach likwidacji barier funkcjonalnych Centrum weryfikuje uprawnienia, składana dokumentację, przygotowuje umowy z beneficjentami i nadzoruje poprawność realizacji podpisanych umów.

<i>Lata</i>	<i>Ilość osób objętych dofinansowaniem w celu likwidacji barier funkcjonalnych</i>
2015	70
2016	65
2017	54
2018	45
2019	50

4.2. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

W 2019 r. przeznaczono na to zadanie **40 000** zł. Z dofinansowania skorzystało **21 osób (dzieci)** oraz 20 ich opiekunów.

4.3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym.

Dofinansowanie otrzymało **864** osoby.

Łączny koszt realizacji zadania - **751 332 zł.**

<i>Lata</i>	<i>Ilość objętych dofinansowaniem do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne</i>
2015	562
2016	520
2017	564
2018	694
2019	864

Realizacja tego zadania przebiega ze znacznym opóźnieniem ze względu na niedobór środków.

4.4 Dofinansowanie sportu kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

O dofinansowanie w ramach tego zadania złożono **23** wnioski (wnioski składają organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych) Zostało zawartych **18** umów. Dofinansowaniem tym zostały objęte **837** osób niepełnosprawnych.

Realizacja zadania (ilość wniosków, nakłady finansowe) bardzo zbliżona do realizacji w latach poprzednich.

Łączny koszt realizacji zadania - **28 300 zł.**

4.5. Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Na terenie Powiatu Tomaszowskiego działają trzy warsztaty terapii zajęciowej prowadzone przez:

- 1) Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Będkowie – warsztat terapii zajęciowej w Rudniku – **35** uczestników.;
- 2) Stowarzyszenie Rodzin Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Tomaszowie Mazowieckim – warsztat terapii zajęciowej przy ul. Farbiarskiej 20 w Tomaszowie Maz. – **60** uczestników;
- 3) Fundację Społeczną „Razem” – warsztat terapii zajęciowej przy ul. Polnej 56 a w Tomaszowie Maz. – **50** uczestników.

Łącznie uczestnikami warsztatów było **145** osób..

Środki na utrzymanie i działalność warsztatów pochodzą w części (90%) z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a w części ze budżetu Powiatu (10 %).

Łączny koszt realizacji zadania. – **2 916 240 zł.**, w tym:

- wtz przy SON „Pomocna Dłoń” – 703 920 zł.
- wtz przy SRDiON – 1 206 720 zł.
- wtz przy FS „Razem” – 1 005 600 zł.

Powiat dofinansował także w kwocie: **37 687 zł.** koszty uczestnictwa mieszkańców powiatu tomaszowskiego w warsztatach działających na terenie powiatu łódzkiego wschodniego, powiatu piotrkowskiego i powiatu przysuskiego.

Stroną umowy z podmiotami prowadzącymi warsztaty terapii zajęciowej jest Powiat Tomaszowski. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Mazowieckim realizuje uprawnienia i obowiązki wynikające z podpisanych umów. Warsztaty są placówkami umożliwiającymi osobom niepełnosprawnym udział w rehabilitacji społecznej i zawodowej poprzez terapię zajęciową.

Lata	Liczba uczestników warsztatu prowadzonego przez:			Łącznie
	SON „Pomocna Dłoń”	SRDiON	FS „RAZEM”	
2015	30	60	45	135
2016	30	60	45	135
2017	30	60	45	135
2018	35	60	50	145
2019	35	60	50	145

4.6. Program pilotażowy „Aktywny samorząd”.

Specjalny program finansowany w całości z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Realizowany w ramach dwóch modułów:
Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową (np. zakup specjalistycznego sprzętu komputerowego, utrzymanie sprawności wózka o napędzie elektrycznym) – **106 osób**

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (dofinansowanie kosztów pobierania nauki) – **173 osób**

Łączny koszt realizacji zadania – **491 632 zł.**

Celem udziału powiatu w programie jest wzmocnienie i usprawnienie działań na rzecz realizacji praw osób niepełnosprawnych oraz ich integracji społecznej.

Lata	Ilość uczestników projektu
2015	189
2016	164
2017	227
2018	204
2019	279

5. Inne działania w okresie sprawozdawczym

W ub, roku Centrum kontynuowało, wspólnie z innymi partnerami publicznymi i niepublicznymi realizację projektu „Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych” finansowanego z udziałem środków unijnych. Celem projektu było wsparcie w pokonywaniu trudnych sytuacji życiowych, likwidowaniu barier społecznych osób w wieku 50 lat i więcej oraz niepełnosprawnych. W 2019 r. w projekcie wzięły udział **33** osoby, a wydatki poniesione na jego realizację wyniosły **10 131 zł.**

W załączeniu do sprawozdania znajduje się informacja o realizacji w 2019 r. działań ujętych w przyjętych przez Radę dokumentach programowych w szeroko pojętym obszarze pomocy społecznej.

Tomaszów Maz., luty 2020 r.

Uzasadnienie składania sprawozdania:

Przedłożenie powyższego sprawozdania jest realizacją obowiązku nałożonego na osoby kierujące powiatowymi centrami pomocy rodzinie, określonego w art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019r. poz. 1509 z późn. zm.), według którego kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa coroczne sprawozdanie radzie powiatu z działalności centrum.

Sprawozdanie niniejsze, zgodnie z art. 182. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm) zostaje przedłożone także Zarządowi Powiatu.